

Telegraful Român

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 3962/917.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza Transilvaniei.

Consistorul arhidiecezei române ortodoxe din Transilvania, cum și consistorul mitropolitan al mitropoliei ortodoxe române, cu ziua de 1 Iulie a. c. st. n. (18 Iunie) și-a reluat activitatea întreruptă la Sibiu în 4/17 Septembrie 1916 și continuată în Oradea-mare, iarăși la centrul arhidiecezei noastre, despre ceace venim a încunoștiți pe toate oficiile noastre protopresbiterale și parohiale și pe toți credincioșii bisericii noastre, cu aceea îndrumare, că de aci încolo contactul oficial are să urmeze ca și în trecut, având toate corespondențele și adresele a se trimite la Consistorul arhidiecezan, respective mitropolitan, în Nagyszeben.

Oradea-mare, la 16/29 Iunie 1917.

Vasilie Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Dr. Octavian Costea m. p.,
secretar consistorial.

Programul guvernului.

Vorbirea ministrului-prezid. Esterházy Móritz.
(Fine.)

După toate acestea ași voi să stabilesc în linii mari principiile, de cari suntem conduși cu privire la Croația-Slavonia și Dalmația. Stând pe bazele art. de lege XXX din 1808, recunoaștem poporul croat de o națiune politică, înzestrată cu teritoriu special și cu toate drepturile garantate în lege. Ca legătură între noi, afară de sancțiunea pragmatică și opera înțeleaptă a lui Deák Ferencz, există de secole Regele comun, credința comună și cultura apusană. Și pe lângă toate acestea încă și comunitatea de stat a coroanei Sfântului Stefan și prețiosul sânge vărsat în războaiele purtate în cursul secolelor, în lupte comune, în suferințe comune, umăr la umăr. Și astăzi, în războiul mondial, când toți fiii Ungariei și ai Croației în nobila emulație caută să întrecă în apărarea patriei și a dinastiei și pe cei mai mari eroi ai istoriei noastre, aceste legături vechi, aceste forțe vechi de împreunare, sunt meru și meru de aflat, parte în formă vechi, parte în formă mai nouă. Comună e lupta noastră, comună ne este cultura apusană! Un Rege avem și o coroană sfântă a lui Stefan. Stăm gata să reînnoim acest proces istoric, și să-l întărim, să deșteptăm de nou latențele năzuințe unioniste din Croația, și să întărim pe cele manifestate pe față. O națiune tare croată înseamnă și o întărire a coroanei Sfântului Stefan, pentru că adevăratul interes al unei națiuni tari croate este și va fi totdeauna numai prietenia ungaro-croată. Sunt convins, că va succede unirea forțelor în Croația, pentru rezolvarea

tuturor problemelor însemnate civile și economice în mod mulțumitor, restabilindu-se deplina lor consonanță, așa cum le aveau înaintea ochilor lor spiritele mari ale lui Deák Ferencz și Andrassy Gyula senior. Mă simțesc dator să declar categoric, că îndeplinirea ministerului croat-slavon-dalmațin s'a întâmplat numai în mod provisoriu și că din partea noastră această îndeplinire nu e esplicată în alt înțeles, decât în acela, care e obicinuit la astfel de îndepliniri interinale și cu alte ocaziuni. Guvernul încă dorește să țină la obiceiul de până acuma și va propune Majestății Sale pentru postul de ministru croat-slavon-dalmațin un om aparținător Croației-Slavoniei. (Aprobări.)

Ce privește situația esternă a monarhiei, vreau să declar, după o consultare amănunțită cu ministrul de esterne, că mă aflu, referitor la conducerea politice esterne, pe deplin în consonanță cu el. Guvernul nou încă ține la de mult probata strânsă alianță cu Germania, precum și la alianța creată în război, dar să sperăm că asemenea de lungă durată, cu Turcia și Bulgaria, din urmă convingere, și știe, că în privința aceasta are deplina aprobare a înaltei case.

Cu satisfacție pot să stabilesc situația noastră de tot favorabilă militară, a cărei neclătită forță s'a arătat de nou acum de curând la succesa și eroica apărare în contra ofensivei italiene, unde au participat și trupe ungare, arătându-și vitejia patriotică. Și tocmai conștiința aceasta a tăriei noastre ne permite, fără a ne arăta pentru alții slabi, sau mici de suflet, să ținem cu fermitate la aplecare, manifestată din partea noastră și din partea aliaților noștri mai pe urmă, înainte cu câteva zile, în cunoscutul articol din ziarul «Norddeutsche Allgemeine Zeitung», de a ajunge la o legare de pace onorifică, acceptabilă, atât pentru noi, cât și pentru contrarii noștri.

În fine ași vrea, onorată casă, ca încheiere a expunerilor mele poate că prea lungi, să revin asupra bazei și a principalei îndemnări a noii formațiuni (de guvern) și să recomand în următoarele chestia dreptului electoral atențiunii onoratei case. Fără a mă demite la esplicări lungi istorice, stabilesc, că chestia dreptului electoral e pusă de vreme multă pe primul plan în viața noastră publică. Nu vreau să intru în criticarea reformelor create până acuma, ori necreate încă, ci vreau să arăt numai, că chiar și urzitorii legii dreptului electoral din 1913 au recunoscut, că legea aceasta are trebuință de reformare. Necesitatea reformei e deci recunoscută și de creatorii legii, și acest mai însemnat punct de program al diferitelor partide parlamentare a fost înaintat pe primul plan chiar și pe urma autografului regesc, despre care am făcut amintire în cuvintele mele introductive.

Resumând pot să stabilesc, că deja de ani de zile nu s'a aflat gu-

vern în Ungaria, care în chestia dreptului electoral să se fi pus pe punctul de vedere al neschimbării; din contră, diferite guverne au pășit în fața țării cu accentuarea acestei reforme, și eu sper, că și actuala majoritate, care ca minoritate a stat la anul 1910 asemenea pe bazele unei reforme largi electorale (Așa e!) nu se va opune astăzi unei astfel de reforme. Repet, reforma dreptului electoral e baza existenței guvernului, și pe lângă satisfacerea necesităților de stat, cari reclamă împlinire la timp, ea e misiunea care premerge tuturor celorlalte lucruri. (Aprobări vii și aplause). Am luat asupra noastră împlinirea intențiunii cuprinse în autograful preînalt astfel, ca dreptul electoral să fie estins în măsura, ca cu considerare la interesele de existență a statului ungar (Aprobări vii), să corăspundă vremilor mari de astăzi și jertfelor aduse din partea poporului. Credem, că dacă voința masselor escluse dela esecierea dreptului electoral se unește cu voința exprimată pe cale constituțională a Regelui, și când afară pe câmpurile de război, totalitatea națiunii înarmate, supusă datorinței generale de apărare, apără patria, iar totalitatea națiunii muncitoare din patrie organizează rezistența noastră: nu poate nici concepția corectă conservativă să respingă necesitatea reformei dreptului electoral, care să se estindă asupra păturilor largi de popor. (Aplause). O mai departe amânare a reformei, ori acordarea ei în o măsură prea îngustă, ar putea să spargă numai unitatea, forța și armonia, fără a putea împedea învingerea definitivă a ideii reformei. (Așa e! Aplause. O voce: Trăiască adevărul!) Guvernul e în curat cu amănuntele reformei dreptului electoral, plănuită din partea sa. Dar vrea totuși să le predee publicității în forma unui proiect de lege, însoțit de datele explicative. (Mișcare în dreapta. Voci: Nu fiți impacienți! Contele Tisza: Foarte corect!) Dar declarăm deja acuma, că reducând etatea celor îndreptățiți să aleagă la 24 ani (Aplause prelungite), vrem să clădim dreptul de alegere pe titlu de drept, în urma cărora dreptul electoral are să fie radical, onest și estins asupra păturilor largi, care să nu aibă puterea unei reforme fragmentare, acordată fără voie, ci eficacitatea unei reforme generale și egale, estinsă asupra masselor muncitoare și luptătoare, esecutată cu inimă sinceră, (Voci: Și nu va fi secret votul?) ca în sfârșit chestia aceasta să ajungă la punct de odihnă.

În cadrele acestei reforme dorim să realizăm dreptul de alegere și pe seama luptătorilor cari posed «Crucea Carol», (O capătă toți cei ce au fost la front cel puțin 84 de zile. Red.) care drept, ca îndreptățire legată de persoană, după părerea noastră nu poate fi făcut pendent dela etatea amintită mai nainte. (Aprobări vii și aplause).

În privința votării secrete încă dorim să trecem peste legea de drept

electoral din anul 1913, care estinde votarea secretă numai asupra orașelor cu drept municipal. Trecând peste măsura aceasta, voim să aplicăm votarea secretă și în acele cercuri electorale, unde e dată condiția fundamentală a esecierii serioase a votării secrete: inteligența superioară și mai număroasă, precum și o procentualitate mai mare a celor ce știu ceti și scrie. (Aprobări și aplause).

În mod consecvent vrem să esecutăm principiul, că alegătorii au să fie trecuți din oficiu în listele electorale și că autoritățile au să fie constrânse sub greutatea pedepsei să înainteze datele necesare (Aprobări vii), pentru că pe lângă sistemul actual, clădit pe anunțarea proprie, o mare parte a celor îndreptățiți după sensul legii să aleagă, rămâne în praxă netrecută în listele electorale.

Prin o strictă oprire a cheltuelilor de cărușie, a banilor de alimentare, a emblemelor și steagurilor (Contele Tisza: Asta se află în lege!) și pe toate alte căi acomodate vrem să fie asigurată curățenia și seriozitatea alegerilor. (Aprobări. Aplause). Iar prin o împărțire a cercurilor electorale, efectuită după principii corecte, dorim mai departe să dispară dispozițiile existente. (Aprobări vii).

Fînd eu de convingerea, că puterea contopitoare a dreptului egal va potența patriotismul și unitatea, să sperăm, că dieta, conform dreptului majorității, nu va împedea realizarea reformei, devenită inevitabilă. (Să auzim. Sgomot). Dacă însă va trebui să ne vedem înșelați în aceste speranțe ale noastre, deși vom face tot pentru ca în vreme de război necesitatea alegerilor nouă să nu se ivească: suntem gata și pentru aceea, ca valorarea principiului majorității să o căutăm la alegători față de formală majoritate a casei acesteia, aflătoare pe bazele mandatelor prelungite. (Aprobări vii. Aplause. Sgomot. Voci: Disolvar!)

Deputatul Sümegi Vilmos: Alegerile ultime cât au costat și de unde s'au luat banii? (Sgomot).

Prezidentul: Rog liniște. Rog pe domni deputați să nu conturbe pe domnul ministru-prezident. (Sgomot).

Contele Esterházy Móritz: Mi-am luat voe a prezenta în cele de până aci programul guvernului, pe seama căruia rog sprijinul D-voastre. Și acum mai adresez onoratei case rugarea, ca cu considerare la faptul, că din motive însemnate nu ne-am putut prezenta mai curând în casa aceasta, iar de altă parte importante necesități de stat, legate de termin, își așteaptă resolvarea, să binevoiască a resolvea cât mai curând proiectele, pe cari le va prezenta astăzi domnul ministru de finanțe, referitoare la budgetul provisoriu și la învoeala financiară cu Croația. (Aprobări vii și prelungite. Aplause și aclamări).

Din parlament. În ședința de Marți a dietei s'a făcut alegerea noului president. A fost ales candidatul opoziției, Szász Károly, vicepresidentul de mai înainte, cu o majoritate de 50 voturi. Candidatul partidelor guvernamentale a fost apomyistul Toth János.

Amnestie politică în Austria.

Un frumos autograf preînalt a apărut în foaia oficială din Viena, prin care Maiestatea Sa, Impăratul și Regele nostru Carol, dă amnestie tuturor implicațiilor în procese politice din Austria. Inițiativa a fost luată din partea Monarhului, care vrea să urmeze o politică a iertării și împăcării, nu a urei și a răzbunării, și care ca domnitor bun, vrea să redea patriei pe cei rătăciți. Autografurile făcute mare senzație în toate cercurile politice, iar când ministrul president austriac Seidler l'a citit, înainte de a fi publicat, în ședința comisiei judiciare parlamentare, celor, rutenii și slavii de sud, cei mai de aproape interesați, l'au primit cu mare bucurie și cu sgomotoase aclamări la adresa Monarhului. Toți s'au ridicat de pe scaune în fața generosului fapt al Maiestății Sale. Vom publica autograful în numărul viitor al ziarului nostru, notând de astădată, că el a fost datat din 2 Iulie, ziua onomastică a micului moștenitor de tron Otto, și că după părerile cercurilor politice din Viena, un astfel de autograf preînalt va urma în curând și cu privire la condamnății și întemnițații politici din Ungaria.

Maresalul Hindenburg despre situație.

Cu ocaziunea aflării sale în Viena, în zilele trecute, maresalul Hindenburg a făcut declarația, că războiul e câștigat pentru puterile centrale, dacă vor ține pept cu atacurile dușmane până ce își fac submarinele datorința. Nu va trece mult și dușmanii noștri vor fi siliți să lege pace. Ajutorul din America poate să le vină. Armatele aliate nu pot fi bătute. Vor trebui în fine să recunoască și dușmanii, că am câștigat războiul și atunci va veni pacea dorită și necesară pentru dezvoltarea forțelor noastre. Vină de altcum orice, puterile centrale sunt decise să stee în serviciul binelui public și comun până la sfârșit, în strânsă alianță!

Personalități distinse din Statele Unite, ca Edison, Roosevelt și alții, au publicat o proclamație cătră poporul rusesc.

Americanii cer dela Rusia să nu încheie pace separată, căci Statele Unite au să trimită, dacă trebuie, un milion, sau și două milioane, de oameni în Europa, să se lupte alături de antante împotriva puterilor centrale și în deosebi în contra Germaniei. Ei, americanii, susțin, că învingerea le surăde în orizontul apropiat... (de cumva perspectiva nu se va întuneca de nou).

Grecia intră în război.

Antanta și-a ajuns scopul. Guvernarea Greciei e depusă acum în mâinile lui Venizelos, amic al antantei dela începutul războiului. Regele Alexandru al Greciei l'a acceptat de ministru-president, i-a incuviințat lista privitoare la formarea cabinetului seu și

și-a dat învoirea, ca se fie convocată în sesiune camera veche grecească, disolvată în anul 1915, dar compusă din aderenții de ai lui Venizelos. Reprezentanții Greciei din Berlin, Viena, Sofia și Constantinopol, au fost apoi revocați pe cale telegrafică, și astfel e declarată starea de război între Grecia și puterile centrale. Se va face organizarea grabnică a armatei grecești și apoi trupele grecești vor porni la război în contra bulgarilor. Acesta e planul antantei! Bulgarii primesc cu sânge rece știrile despre aceste intențiuni și se bucură, că li se va da ocaziune să se răfuiască și cu Grecii, cum s'au răfuit cu Sârbii și cu Români!

Discursul deput. Dr. T. Mihali, rostit în ședința din 26 Iunie a dietei.

«Voi să ocolesc o polemică cu contele Tisza, voi să relev numai fapte, ca opinia publică din Ungaria să-și poată forma singură o judecată. Cele mai multe atacuri ale contelui Tisza s'au îndreptat contra deputatului dr. Cicio Pop. După fostul prim-ministru, deputatul Pop a fost conducătorul ziarului «Românul» din Arad. Dar dl Cicio Pop n'a fost niciodată jurnalist, n'a avut relații cu «Românul» și prin urmare nu este responsabil pentru faptele acestui organ. «Românul» a fost sistat pentru un articol. Am cetit actele oficioase în chestia sistării acestui ziar și am văzut, că acuza s'a sprijinit pe unele fraze scoase din articol, care fraze au fost incriminate. În acest chip se poate interpreta greșit orice articol, și articolul incriminat din «Românul» n'a avut nici o tendință dăunătoare statului ungar. Oare foile maghiare în timpul războiului n'au scris articole mult mai aspre? Dar zierele acestea n'au fost oprite, cum foarte bine s'a și făcut. De ce dar s'a procedat cu atâta asprime contra «Românului»? Directorul Românilui, domnul Vasile Goldiș, printr'o scrisoare adresată forurilor competente a ținut să arete, că totdeauna a lucrat pe baza legii, că nu voiește să se puie la îndoială patriotismul lui. Cu toate acestea vechiul guvern n'a permis apariția Românilui. Pare că contele Tisza suferă de o boală de familie, el nu știe să ierte, ci pe acela pe care e furios, voiește să-l doboare la pământ. Așa procedează el cu inteligența romană. E mănios pe deputatul Cicio Pop, fiindcă n'a semnat o declarație de loialitate romanilor. Eu am semnat această declarație, fiindcă am fost provocat la aceasta și mi s'a pus un termen de două zile pentru semnare la Budapesta. Dar din cauza greutăților de călătorie n'am putut să vin la Budapesta și mi-am dat învoiala să fiu iscalit, fără însă să fiu citit textul declarației. Dacă Cicio Pop a fost mai prevăzător, nu i-se poate face din asta cap pe acuizare. S'au făcut deja destule manifestări de loialitate din partea românilor și a fost destul de patriotică ținuta românilor pe câmpul de luptă, așa că nu mai era de folos nouă demonstrațiune în acest senz din partea pușinilor oameni, care stau îndărătul partidului lui Tisza. Deputatul Cicio Pop la 5 Septembrie 1910, îndată după izbucnirea războiului cu România, a făcut în Cameră o declarație mai lungă în numele partidului național român, în care a dat expresiune devotamentului nestrămutat al românilor din Ungaria, pen-

tru tron și patrie. Recitesc textul acestei declarații, ca să se vadă, că nu trebuie să se invinuească un partid. așa cum a făcut-o contele Tisza, mai ales în ziua de azi, când suspătările și denunțările găsesc pretutindeni o ureche atentă.

Tot așa de aspru a vorbit contele Tisza contra deputatului Șerban, într'o chestie care e supusă judecătorului și care nu și-a pronunțat încă sentința. Sigur deputatul Șerban a cerut să i-se suspende dreptul de imunitate. Trebuie să o spun asta în interesul adevărului, deși dl Șerban nu face parte din partidul meu. Apoi contele Tisza nu este de loc competent să stabilească, că soldații români cari sunt îngrijiți în spitale, sunt simulanți, că se prefac numai că sânt bolnavi, și că vor să scape de armată. O simulare e cu neputință față de controlul sever al medicilor. Resping cu toată energia astfel de invinuiri, aduse inteligenței române.

Programul politic al partidului național român este cunoscut. Mulți predecesori ai contelui Tisza, și chiar dânsul a intrat în tratative cu Români, pentru a ajuta la deslegarea chestiei naționalității. Guvernul coaliției ni-a promis 40 de mandate de deputat, contele Kuen Héderváry 25 de mandate și votul universal; am tratat cu Lukács și cu contele Tisza, dar cu părere de rău, fără succ. Dar ar fi o mare fericire, dacă am putea azi să rezolvăm problema naționalității. Am impresia, că se voiește a se juca de-a minge cu noi. (Mișcare în dreapta). Democrația adevărată nu se poate introduce în Ungaria, fără rezolvarea chestiunii de naționalități. Intâi s'a lucrat cu pericolul naționalității contra democrației, azi pare că nu mai ajunge numai el, se aduce în sprijin și socialismul, democratismul, radicalismul.

Nimenea nu voiește să se atingă sau să atace suveranitatea sau integritatea teritorială a statului ungar. Orice guvern care voiește să menție această suveranitate, trebuie să procedeze în bună înțelegere cu naționalitățile. Voim să ne vedem asigurată libera noastră dezvoltare politică, culturală și economică. Voim să avem și noi orice drept al cetățenilor statului, lucru ce am câștigat cu sângele și cu averea noastră. Recunoaștem că noul guvern ia frânele puterii în împrejurările cele mai grele, admirăm curajul lui. Dacă va aduce democrația, îl vom saluta, deși programul lui în multe puncte se deosebește de vederile noastre. Nu-i votăm încredere, la se-i-ar folosi, când și așa partidul majorității caută să-l compromită. Purtarea noastră în război e cunoscută, a fost apreciată, și cu toate acestea sântem expuși la urmări. Votăm proiectul bugetului provizor, fără ca prin aceasta să aducem încredere guvernului, fiindcă voim să dăm guvernului toate mijloacele necesare pentru curmarea războiului.»

Discursul deput. Dr. St. C. Pop, rostit în ședința din 27 Iunie a dietei.

«Deși n'am încredere în guvernul actual, totuși votez proiectul bugetului provizor, căci nu consider votarea acestui proiect ca o chestiune de încredere în guvern. Nici n'aș fi luat cuvântul, dacă nu s'ar fi ridicat contra mea în această Cameră acuzații grave și nedrepte. Plângerile

ce le-am expus și eu și ceilalți membri ai partidului nostru în acest parlament, n'au fost niciodată adresate contra națiunii maghiare, ci contra diferitelor guverne, ce s'au perindat.

Principala acuizare ce mi s'a adus de către contele Tisza, a fost că aș fi conducătorul spiritual al unui cerc intelectual din Arad, care la rândul său a avut o influență decisivă asupra ziarului «Românul», ziar «care în timpul războiului a avut o purtare suspectă și a dat des de lucru censorului». Mă acuză încă fostul prim-ministru pentru un manifest, care a circulat în Arad și în care românii din Ungaria declară că nu vreau să știe de o «liberare» de către frații lor din România și că sunt pe deplin mulțumiți cu situația lor actuală. Mi se reproșează că eu n'am voit să iscălesc acest manifest. Dl deputat Mihali a combătut eri cu prisosință această aserțiune. Voiesc să vorbesc acum numai despre declarațiile ce le-am făcut în acest parlament, îndată după declarația de război a României. Atât contele Apponyi, cât și contele Andrássy, s'au declarat atunci foarte satisfăcuți de declarațiile mele, așa și ziarele guvernului de atunci, de exemplu ziarul «Az Ujság» a scris, că și contele Tisza a aplaudat spusile mele. Chiar și ziarul «Pester Lloyd» a scris: «Discursul ținut atunci de către dep. Cicio Pop a fost o declarație de credință cătră rege și patrie, primită cu vii aplauze de întreaga adunare». Cât privește faptul ce mi se reproșează, anume că n'aș fi semnat și eu manifestul din Arad, chestia stă așa:

Un tânăr și ambițios judecător, care probabil voia să-și câștige prin asta merite, m'a oprit în stradă, rugându-mă să semnnez și eu manifestul de loialitate. I-am răspuns că am dat declarațiile mele de loialitate în camera deputaților, și că dacă guvernul mai cere și alte dela mine, stau la dispoziție. Cred că aceasta valorează mai mult decât semnarea unei foi de hârtie. Intreb acum pe contele Tisza, dacă am meritat să fiu stigmatizat ca «trădător de patrie», care se poate bucura că poate respira același aer odată cu cei de aici. Este datorія fiecăruia să apere patria și tronul, dar politica n'are nimic de-a face cu asta. Nu sunt de fel conducătorul spiritual patriotic al ziarului. Acest ziar a îndemnat totdeauna la credință și vitejie pe toți soldații cari luptă pentru Ungaria. Dacă fostul prim-ministru îmi zice: Să mulțumesc Domnului că mai trăesc, atunci trebuie să observ: Că așa și fac, căci atâta timp cât trăesc, nu pot trăi decât în cinste. Necinstiit n'aș putea trăi, nici acum, și nici în viitor.»

«F. P. R.»

Războiul.

S'au început și la frontul răsăritean luptele mari și grele. Rușii atacă cu 20 de diviziuni în Galiția, pe un front de 50 kilometri și după rapoartele oficioase, în lupte de câteva zile au cucerit un sat și au împins trupele noastre în alte poziții, pregătite de mai nainte, dar au avut perdederi enorme, ca nici când altădată. La frontul italian trupele noastre au mai avut câteva succese, iar la frontul

O încercare vrednică de laudă pentru a îndeplini unirea între cele două biserici s'a făcut în veacul al XII-lea. Nenorocirile, care apăsau atunci Armenia, siliră pe întâii ei păstori să-și schimbe reședința; ei se retraseră de la Gromkha, cetate întărită pe Eufrat.

Catholicosul Grigorie III fu cel dintâi, care se așeză în acest oraș. Fratele lui, arhiepiscopul Nerse, avea o mare autoritate asupra poporului Armeniei, din cauza științei și a religiosității sale. Chemat într'o zi să împace doi principii de origine armenescă, pe cel din Frigia și pe cel din Cilicia, evlaviosul păstor întâlni pe una din rudeniile împăratului Manuel din Constantinopol. La cererea respectuoasă a protostratorului (dignitar rudă cu împăratul), arhiepiscopul Nerse îi expuse mărturisirea de credință a bisericii armenie, întemeindu-se mai ales pe punctele controversate între cele două biserici. Mulțumit cu aceste explicări, dignitarul grec rugă pe Nerse să scrie cecece îi expusese cu graiul viu. Această scriere importantă fu prezentată împăratului Manuel în anul 1165.

În răspunsul, pe care împăratul îl adresă catholicosului Grigorie, fratele lui Nerse, se zice: «Citirea scrisoarei, pe care Cucernicia Voastră mi-ai scris-o, bucură pe Dumnezeu și pe noi.» El îl rugă să trimită la Constantinopol pe învățatul său

³ Memoir. de l'Eglise armenienne, par Khou-dobacheff, p. 156, 157, 188.

FOIȘOARA.

Biserica armeană.

(Urmare).

Cel dintâi act al noului catholicos a fost să convoace un sinod la Manazkerde și să rostească în el o condamnăre contra sinodului din Chalcedon și contra catholicosului Ezdra, ca și când ei ar fi introdus învățătura eretică despre cele două naturi în Isus Cristos, pricepute în înțelesul lui Nestorie, câtă vreme ar fi trebuit, după părerea lui, să nu recunoască întru Isus Cristos, decât o singură natură. Istoricii Armeniei recunosc, că învățătura lui Eutiche, atât de clar formulată de către catholicosul Ioan și sinodul lui, nu era înaintea acestora o adevărată eroare de credință; că ea nu era inexactă, decât în ce privește termenii, din cauza înțelesului, pe care îl dădeau cuvântului *natură*, și că hotărârea nu le-a fost inspirată, decât de ura catholicosului Ioan împotriva Grecilor. Adunarea din Manazkerde a stărnit o mare nemulțumire printre prietiniții unirii.¹

Vestea hotărârii sale nemulțumitoare ajunse în curând la urechile Grecilor, cari, ascultând prea mult de glasul mâniei, pro-

¹ Hist. arm. Galand p. 261 et suiv. Histoire d'Armenie, par Michel Tchamien, t. II, p. 350.

clamară pe toți Armenii *monofisiți*. Acesta era numele, pe care îl dădeau sectatorilor lui Eutiche, condamnați la sinodul din Chalcedon. Mai târziu, monofisiții primiră numele de *iacobiți*, din cauza unui anumit Iacob Zanzal, episcop în Edessa, care se rosti în favorul erorii. Grecii deteră așa-dară Armenilor numele de iacobiți.

Acest nume era grozav de odios. El oferî catholicosului Zacharia prilejul de a intra în explicări cu Grecii, cari aveau pe vremea aceea de patriarh pe renumitul Foție. Corespondența dintre cei doi patriarhi se învârtea asupra valorii sinodului din Chalcedon, ca și când această chestiune n'ar fi fost încă destul de combătută. Spre a satisface cererii întâiului episcop al Armeniei, Foție îi dădu în scris explicări approfondate despre al patrulea sinod general și despre conformitatea învățăturii acestui sobor cu cea a celor trei precedente.

Foție era, toată lumea e de această părere, un canonist și un teolog distins. El alătură acestei explicări mărturisirea de credință a bisericii grecești cu privire la dogma Sfintei Treimi și a întrupării Fiului lui Dumnezeu. Fiindcă principele armean Amod se distindea printr'o evlavie adevărată și printr'un spirit conciliant, Foție îi adresă și lui o scrisoare dogmatică privitoare la punctele controversate, și-l rugă în mod stăruiitor să se folosească de puterea sa spre a nimici zidul despărțitor, care se ridicase între cele două biserici.

Un apel atât de creștinesc a fost ascultat. Catholicosul Zacharia conchiemă, în 862, un sinod la Schirakavane; principele Amod asistă; mai mulți episcopi, abaiți și notabili ai țării luară parte. Această adunare nu s'a petrecut, după cum poate ori cine să judece, fără de discuții animate; afară de sinodul din Chalcedon, celelalte sinoade generale, cari fură posterioare aceluia, fură obiectul unor vii atacuri din partea Armenilor, ofensați mai ales prin aceea, că n'au fost invitați la ele. Explicările patriarhului Foție, susținute și tălmăcite de eloquentul arhiepiscop armean Watagan, liniștiră pe Armeni și-i aduseră să primească sinodul din Chalcedon. Pacea între biserica grecească și biserica armeană a fost încă odată semnată.²

Se vede din toate cele de până aci, cât de ușor este să te desbini, și cât de greu lucru e să te unești din nou. Un oarecare aluat de neînțelegere a supraviețuit totdeauna împăcărilor. Convingerea e datoare să ia lupta împotriva obiceului sau a prejudețiului, care prea adeseori e mai tare decât convingerea; dragostea e nimicită de cătră patimă; și unirea în credință dispăre, absorbită de diversități, care nu se țin decât de disciplină. Acest lucru s'a întâmplat în ce privește raporturile bisericii Armeniei cu biserica grecească. Cu vremea cea dintâi a adoptat obiceiuri, ceremonii, care încă tulburară pacea.

² Histoire de Tchamien, t. II, p. 681-687.

dela apus situația e tot cea veche: dușmanii atacă cu vehemență, iar nemții se apără cu cea mai rară vitejie. Acum se așteaptă ajutorul Americii și al Japoniei, despre care foile din Paris afirmă, că intră cu toată siguranța în război, trimițând trupe la frontul rusesc. În Macedonia situația e neschimbată.

AVIZ

În urma însărcinării on. Comitet central al Asociației dto 21 Iunie 1917, Nr. 992, se invită cu stimă p. t. părinți ai elevilor, care doresc să-și adăpostescă copiii în anul viitor școlar în internatul școlii civile de fete a Asociației din Sibiu—Nagyszeben, să le anunțe negreșit direcțiunii școlii cel mult până în 15 Iulie st. nou 1917, ca să fim orientați din vreme, pentru ce număr de eleve interne se cere a procura și a pregăti proviziunile trebuitoare de peste vară, pentru alimentare corăspunzătoare. Taxa internatului, din cauza scumpetei excepționale în urma războiului, va fi în anul 1917/18: circa 1000 cor. anual. În care se cuprinde și didactul școlii de 50 cor. la an.

Sibiu, 22 Iunie 1917.

Dr. V. Bologa,
director.

NOUTĂȚI.

Dela curte. Maiestatele Lor monarhul Carol și soția sa Zita, cu mare suită, au sosit Sâmbătă la München, unde li s'a făcut o primire festivă. În societatea suveranilor se afla și ministrul de externe, contele Czernin. Familia regală bavareză a dat o masă în onoarea înalților oaspeți. Părechea imperială și regală a plecat Sâmbătă noaptea dela München la Stuttgart, pentru a face și acolo vizită oficială la familia regală din Württemberg. Primire sărbătorească li s'a făcut și acolo. Duminică după amiază suveranii noștri, despărțindu-se cu multă căldură de regele și regina, au pornit cu trenul spre Viena.

† Titu Maiorescu. În mod subit, în urma unei apoplexii, a adormit în Domnul Duminică, la 1 Iulie nou, în locuința sa din București, Titu Maiorescu, lucifărul literaturii române și marele bărbat de stat al României, în etate de 77 de ani. A fost înmormântat Marți, în 3 Iulie nou, cu onorurile cuvenite, în cimitierul Belu din București. A murit măhnit în inima sa, că n'a fost ascultat, nici el, nici amicul său Carp, convinși amândoi, că locul României nu putea fi altul, decât alături de puterile centrale, dar ceice judecă după sentimente și fantazie, au târât România în altă direcție, au alăturat-o la antantă, și atât Maiorescu, cât și Carp, au trebuit să o vadă apoi umilită și sdorbită! În istoria politică a României, dar mai ales în istoria literaturii române, Titu Maiorescu va rămânea pentru toate vremile o figură mare, croitoare de drumuri nouă. Odihnească în pace!

Comitele nostru suprem. Între comiții supremi, cari și-au înaintat demisia imediat

după schimbarea guvernului, se află și domnul Frideric Walbaum, comitele suprem al comitatului Sibiu. Demisia i-a fost acceptată, pe lângă exprimarea recunoștinței pentru serviciile prestate, dar a fost poftit să rămână în post, până la numirea urmașului său.

Hindenburg la Viena. Ca să napoieze vizita făcută de șeful statui major al nostru Arz la cartierul general german, generalul Hindenburg a sosit Luni la Viena, însoțit de Ludendorff. După întrevedere cu șeful statului major, Hindenburg și suita sa a luat dejunul la părechea imperială și regală. A conferat și cu ministrul de externe Czernin. În aceeași zi, seara, s'a întors apoi la cartierul său general.

Numirea noului ban al Croației. În locul baronului Ivan Skerlec, Maiestatea Sa a numit pe Anton Mihalovich de ban al Croației. În același timp, noul ban a primit și titlul de consilier intim.

Dela fund. Gozdsu. Se aduce la cunoștința celor interesați, că în 1 Iulie st. n. a. c. cancelaria fundației Gozdsu și-a reluat iar la Sibiu activitatea. Toate corespondențele și adresele sunt a se trimite prin urmare la adresa cancelariei fundației Gozdsu, în Nagyszeben, Fleischer-gasse Nr. 45.

† Ioan Buzura, paroh gr. or. român văduv în Poiana-Bienchi, după lungi și grele suferințe, împărțit cu sântele taine, a decedat Joi în 16/28 Iunie 1917, în spitalul comitatens din Dej, în etate de 56 ani și în anul al 28-lea al preoției sale. Rămășițele sale pământești s'au transportat din spitalul din Dej Sâmbătă în 17/30 Iunie 1917 la orele 4 p. m. în comuna Poiana-Bienchi, unde Duminică în 18 Iunie (1 Iulie) 1917 la orele 9 a. m. s'au așezat spre vecinică odihnă în cimitierul familiar de acolo după ritul bisericii gr. or. rom. Odihnească în pace!

Sibiu și împrumuturile de război. La institutele de bani sibiene s'au semnat, pentru al șaselea împrumut de război, aproape 18 milioane de coroane. Orașul Sibiului și împrejurimile sa a semnat la împrumuturile de război ale statului cu totul peste 102 milioane coroane.

Impotriva cenzurii. Societatea scriitorilor și ziaristilor austriaci Concordia, în adunarea sa generală din anul curent, s'a ocupat și cu chestiunea cenzurii. Experiințele din anii războiului au dovedit, că cenzura este o tutelă de prisos a presei. Societatea a cerut, ca ziarele străinătății să fi admise să intre fără piedecă în țară.

Bancnote nouă de 2 coroane. Banca austro-ungară pune în circulație, cu ziua de 9 Iulie a. c., bancnote nouă de 2 coroane purtând data de 1 Martie 1917, în locul bancnotelor de 2 cor. din 5 August 1914, care au să fie scoase din circulație. Bancnotele cele nouă sunt tipărite pe hârtie velină și mai bună decât la cele vechi.

Desculți la școală. Consiliul comunal din Bernin a dat o circulară, în care se cere dela directorii școlaelor primare, să îndemne copiii, ca în lunile de vară să umble desculți la școală. Circulara s'a dat în urma sfatului medicilor, cari au declarat, că șco-

larii umblând desculți nu pierd nimic, ci dincontră, din punct de vedere igienic câștigă mult.

Birou de presă. Emigranți ruși au deschis în Paris un birou de presă, cu gândul de a da lămuriri asupra lucrurilor ce se petrec în Rusia.

Constituanta Adunarea constituantă a Rusiei se va compune din 800 de deputați și își va ține ședințele — cum vestesc ziarurile din Petrograd — în sala de ședințe a palatului dumei.

Din Grecia. După ziarul Daily Mail, trupele antantei au ieșit în seara de 28 Iunie din Atena. Capitala Greciei este acum ocupată de un regiment al armatei naționale venizeliste.

În memoria unui tiner legionar de război. Împlinindu-se un an dela moartea fiului său din prima căsătorie, Constantin Boțesat, fost voluntar în legiunea de război polonă (Cernăuți), înmormântat cu onoruri militare în Mielăcea (comitat. Arad), neconsolata mamă a decedatului Elena Iancu, a binevoit a dărui, întru vecinică lui odihnă, cor. 20 la „Legatul Simion Iancu și soția sa Stana n. Gavrilă pentru ajutorarea copiilor săraci din Mohu, aplicați la meserii”. Pentru acest dar generos, implorând tinerului erou odihnă lină și celor îndurerăți mângăiere, exprimă sincere mulțumiri: Vic. Tordășianu, prezidentul Reuniunii sodalilor români din Sibiu*.

Pacea și democrația rusească. Organul oficial, publicat de consiliul muncitorilor și al soldaților ruși, declară următoarele: Terminarea luptelor și încheierea păcii este o mântuire pentru revoluția rusească. Nu-i însă de ajuns, să vorbim despre necesitatea unei grabnice păci. Trebuie să ni-o și apropiem. Dar nu în formă de pace separată; căci aceasta ar fi egală cu robia economică a Rusiei, și ne-ar mâna în curând earș în război alături de Germania, de care am fi cu totul atârănători. O asemenea pace ar fi cea din urmă faptă desperată a unei țări revoluționare cu desăvârșite orbite. Pacea este cu puțință numai când clasa muncitorilor de pretutindeni va putea înfrâni asupra mersului politicii externe. Democrația revoluționară a Rusiei este: pentru o pace fără anexiuni și fără contribuțiuni. Toate partidele socialiste ar trebui să constrângă guvernele lor să primească această formulă de pace.

Noul rege al Greciei. Un industriaș grec care a stat în serviciul curții dela Atena și se află acum în Copenhaga, istorisește mai multe amănunte din viața tînărului rege Alexandru al Greciei. Cunosce pe regele Alexandru, — povestește industriașul, — de multă vreme. Este un tînăr harnic și destent. De când era copil, arăta o deosebită înclinație pentru științele tehnice. Tatăl său i-a dat o educație distinsă și multilaterală. Are un rar simț practic. În Grecia este socotit ca cel mai excelent ofițer de artilerie. Din fire nu este om moale, și de piedeci nu prea ține seamă. Când izbucnise războiul balcanic, Alexandru era de nouăsprezece ani, și tocmă își făcea studiile în institutul militar dela Potsdam. Grecii, cari se găseau atunci în străinătate, au plecat spre casă, chemați să-și apere țara. Alexandru voia să porțiească și el împreună cu compatrioții

săi. Însă tatăl său, regele Constantin, a dat poruncă să rămâie la Potsdam, și consulul grecesc dela Berlin n'a permis tînărului prinț Alexandru să plece în Grecia. Prințul nu și-a bătut capul cu porunca prea înaltă, ci pe ascuns și-a împachetat lucrurile și a fugit din institut. Peste Triest a sosit la Atena, unde s'a prezentat să-și facă serviciul militar. Grecii n'au uitat nici astăzi întâmplarea aceasta. Un asemenea domnitor, — sfârșește numitul industriaș, — va putea să-și câștige ușor simpatia poporului său.

† Maria Săsărman născ. Grindean, după grele suferințe a adormit în Domnul Joi, în 5 Iulie n. la orele 2 noaptea, în etate de 30 ani, și va fi înmormântată Sâmbătă în 7 Iulie n. la orele 2 d. n. din locuința din strada Hunds: u ken Nr. 23 în cimitierul orășenesc din loc. Odihnească în pace!

Cum trăesc exministrii Rusiei. Un colaborator dela Ruscoe Slavo a avut prilej să intre în fortăreața Petru și Pavel din Petrograd și să ajungă până la clădirea, unde tănjesce exministrii Rusiei. Aripa Trubețoi, — raportează ziaristul, — se găsește în fundul fortăreței. Te poți apropia de locul acesta numai dacă treci prin labirintul unor coridoare întunecoase și prin numeroasele curți strâmte ale temnițelor. Clădirea, cu două caturi, are optzeci de celule, una lângă alta; nu se deosebesc prin nimic de camerele altor închisori: au câte un pat de fier, masă și scaun. În părete un robinet, sub care stă ciubarul cu apă. Areatanții, deși sunt miniștri, nu se împărțesesc de cea mai mică favoare. Afară de puține haine, nu li se dă nimic din oraș. Trebuie să se mulțumească zilnic cu mîncarea obicinuită a robilor. Prin ferestruța ușii ziaristul putea să observe traiul de astăzi al miniștrilor țarului: S'urmer geada abătut pe dunga patului; Protopopov, din contră, se plimba încoace și încolo, ca o feară, în celula temniței; Suhomlinov, vesel la început, acum sta posomărit la masă și își făcea impresia omului lafrant cu totul; un general, Sobescianski, numit călăul, își fuma țigara în patul de fier...

Bioscopul Apollo. Reprezentațiuni se dau zilnic la orele 6 și 8¹/₂, în Duminică și sârbători la orele 3¹/₂, 6 și 8¹/₂ seara, în casa societății (Gesellschaftshaus). Programul pentru Vineri și Sâmbătă e următorul: „Utimo lui mască”, piesă în 3 acte. „Pescutul de sardine”, după natură. „Cele trei păduri”, gazeta la 9 noapte.

Dela Fundațiunea Gozdsu.

Nr. 99/1917. F. G.

Apel.

În temeiul concluzului Nr. 7. pct. 3. din ședința dela 17/30 Martie a. c. a reprezentanței fundației Gozdsu, toți bursierii acestei fundații aflători în serviciu militar sunt recercați a notifica biroului fundației meritele ce și le-au câștigat ca militari pe câmpul de luptă, — întrucât acelea au fost recunoscute prin distincții din partea Maiestății Sale regelui nostru și respective din partea forurilor militare competente.

Întrucât vre-unul dintre bursieri a murit moarte vitejească pentru apărarea tronului și a patriei noastre, — rudeniile sunt pofite a încunoștința despre aceasta cancelaria fundațională, înaintând aici și documente vrednice de credință despre trecerea lor glorioasă din această viață.

Părinții, respective aparținătorii stipendiștilor, cari intrând sub drapel și ajungând în prinsoare, nu sunt în situația de a se putea justifica, sunt datori a face cunoscut faptul acesta cancelariei fundaționale.

În genere, fiecare bursier aflător în serviciu militar e îndatorat a arăta, că din cauza intrării în armată nu poate continua studiile, ca astfel biroul fundației să aibă deplină orientare asupra stării fiecărui bursier și să se poată lua măsurile necesare pentru acordarea bursei la anul de vointar.

Întrelăsarea acestei îndatoriri se va considera ca neglijență din partea bursierilor, cari și de altcum sunt datori să notifice la sfârșitul fiecărui an școlar în termen legal sporiul în studii, iar dacă din anumite cauze nu cercetează prelegerile, au datorința de a le arăta, căci neglijența poate avea ca urmare sistarea stipendiului. Răspunsul la acest apel se așteaptă până în 5 August st. n. a. c.

Nagyvárad, (Oradea-mare), 1/14 Iunie 1917.

Biroul fundației Gozdsu.

frate, ca să se pue în legătură cu patriarhul și cu sinodul din Constantinopole, și să le dea cele mai extinse explicații. Între aceste împrejurări catolicosul Origorie muri, și fratele lui Nerse a fost chemat cu unanimitate să-i urmeze pe scaun. Așa dară lui îi predede trimisul curții bizantine scrisoarea imperială. Noul cap al bisericii armene se scuză, că nu poate să se supue dorinții împăratului, din cauza durerii, cu care l-a împovorat moartea fratelui său și din cauza împrejurărilor grave, în care se găseau biserica și țara Armeniei.

Scrisoarea acestui om sfânt e dictată de spiritul păcii; el descrie în ea într'un stil vioi relele, neorânduiala, care erau urmarea desbinării celor două biserici. Această zugrăvire poate fi foarte bine aplicată timpului nostru. — «Sunt, zice el, mai mult de șase sute de ani, de când membrii lui Cristos s'au desbinat. În graiul lor s'a introdus ura, isvor de lupte și de recriminări; acest principiu rău le-a nimicit supunerea și s'a înrădăcinat în ei într'o măsură așa de mare, încât le-a dat oarecum o a doua natură. Trebuie astăzi să întrebuițăm balsamul puternic al dragostei creștinești pentru a nimici din acești membri afecțiunea cea rea, ce le-a venit din afară, spre a le muia și nimici învârtoșarea învechită din articulațiunile lor; cu alte cuvinte, trebuie să înlăturăm orice pretext dinaintea desbinării noastre, a pustiirii bisericilor, profanării sanctuarului, nimicirii icoanelor sfinte, prigonirii slujitorilor altarului orice pretext

pentru reprobările mutuale. În toate aceste rele noi am întrecut pe dușmanii lui Cristos, cari trăiesc în vecinătatea noastră. Natura omului este capricioasă, el cedează mai curând blândetei și dragostei creștinești decât durității».

După ce a așezat dragostea drept bază a unirii proiectate, catholicosul propune împăratului să se facă începutul prin rugăciuni publice, cari ar trebui adresate în acest scop lui Dumnezeu, ca, zice dănsul: «El să facă să înceteze desbinarea noastră, El să împreune de pe acum pe fiii Sionului într'o dragoste și într'o înțelegere; El, care este isvorul a toată bucuria, să se veselească împreună cu sfinții săi ingeri din prilejul împăcării noastre.»

Afară de roadele spirituale, pe care le-ar produce această împăcare, patriarhul Armeniei prevede, că ea va avea bune consecințe politice. Turcii se pregăteau atunci să impună jugul lor Orientului. «Dacă mânia lui Dumnezeu, zice el, a dat biserica pe mâna necredincioșilor, din pricina desbinării noastre, reîmpreunarea tuturor bisericilor lui Cristos ne va aduce, ne va atrage îndurerarea Sa; va da principilor neadormirea și armatelor vitejia. Îmi pare, că aude pe Dumnezeu, care îmi zice: Eu, ziditorul vostru, eu m'am făcut om, și prin suferințele mele și prin moartea mea v'am unit pe voi, cari ați fost împrăștiți

* Mohamedanii.

* Loc. cit., p. 165, 166.

(Va urma.)

Nr. 146/1917 a f. c. șc. d.

Arendare de domeniū.

Domeniul fondului central școlar din districtul Năsăudului, care se află pe hotarul comunei Cianul mare (Mezőnagycsán, comitatul Turda-Aries) în extensiune de 1030 jugăre 1204 orgi pătrate, și care stă din arătură, fânaș și pășune, dimpreună cu edificii de locuit și edificii economice, se va da pe calea licitației publice în arândă pentru pășune, eventual cultivare, pe timp de 6 ani, începând din 24 April 1918.

Prețul de strigare e statorit în arânda anuală de 18,000 coroane, adică optsprezece mii coroane.

Licitația se ține cu oferte închise, cari trebuie să se trimită până în 1 August 1917 la 4 ore după amiază la subscrierea comisiei administratoare în Năsăud cu vadiul de 1800 coroane.

Oferentul trebuie să declare în ofertă, că cunoaște condițiunile de licitație și de contract, pe cari le primește întru toate.

Condițiunile de licitare și de contract se pot vedea în cancelaria fondurilor.

Din ședința comisiei administrative a fondurilor central școlar și de stipendii din districtul Năsăudului, ținută în

Năsăud-Naszód, la 8 Iunie 1917.

Dr. Vasile Pahone m. p.,
prezident.

Dr. Ștefan Jarda m. p.,
secretar.

Nr. 195/917. (101) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a Balomir, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cereri concursuale, instruite în ordine regulamentară, au a se trimite în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral, având concurenții a se prezenta cu autorizarea subsemnatului în vreo Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a cânta, predica sau celebra.

Orăștie (Szászváros), 8/21 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,
protopresbiter.

Nr. 175/1917. (102) 2—3

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“ pentru întregirea postului de învățatori la școlile confesionale greco-orientale române din comunele:

1. Jabenija pe lângă următoarele emolumente: a) salariu fundamental 1200 cor., din care 600 coroane dela comuna bisericească, iar restul dela stat; b) cvarț în edificiul școlii; c) competența în natură a lemnelor de foc din tabia de pădure a oficiului învățătoresc, pe an 20 m², ori nevrând învățatorul a o exploata, primește relativ de 20 cor; d) ³/₄ jugăr grădina, care e a se cultiva cu legume și pomi, predându-se în mod practic elevilor cunoștințele necesare despre cultivarea legumelor și a pomilor.

2. Murăș-Cuieșd, pe lângă următoarele emolumente: a) salariul cerut de lege, din care 630 cor. se dă comuna bisericească, iar restul e ajutor dela stat; b) cvarț natural în edificiul școlii; c) ¹/₄ jugăr grădina.

Învățătorii aleși, în ambele comune, sunt îndatorii a forma cor din tinerimea școlară și adultă, a conduce pe elevi în toate Duminecile și sârbătorile în biserică și a cânta răspunsurile dela sfânta liturgie; de aceea învățătorii cu cunoștințe muzicale vor fi preferați.

Cereri de concurs, instruite conform legilor în vigoare, să se înainteze în termi-

nul deschis, la subsemnatul oficiu protopresbiteral; iar concurenții să se prezinte într'o Duminecă ori sârbătoare în biserică spre a-și arăta destoinicia în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Szász-régen (Reghin) 2/15 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma,
protopresbiter.

Nr 153/917. (79) 3—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III-a Băcia (tr. Deva) se publică concurs repetit cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cereri de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții sunt poștiti a se prezenta — cu știrea subsemnatului — în parohie spre a se face cunoștuți poporului.

Deva, la 15 Mai 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. al Devai în conțelegerea cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,
protopresb. gr.-or.

Nr. 23/1917. prot. (98) 3—3

Concurs.

Pentru alegerea de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. III. Inău (Unőmező), din protopresbiteratul Cetății de peatră, lângă nepunăciul paroh Petru Vaida, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Venitele capelanului vor fi jumătate din toate venitele parohiei, statorite în coala B. de congrua.

Concurenții să-și înainteze rugăriile provăzute cu documentele necesare în termenul deschis oficiului protopresbiteral gr. or. român al Cetății de peatră în Magyarápos și cu observarea restricțiilor normelor în vigoare și se prezinte în o Duminecă sau sârbătoare în biserică din Inău spre a cânta, predica, eventual a și servi sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

M. Lápos, (Lăpușul-ungurese), la 22 Maiu 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-peatră“ în conțelegere cu comitetul parohial din Inău.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 445/916. prot. (97) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățator devenit vacant la școala noastră din Curtiușul-mic (Kis-Körtvélyes) se eserie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: repartiție dela popor 200 cor., ajutor dela P. V. Consistor 100 cor., restul, întregire dela stat, pusă în vedere prin rescriptul ministerial Nr. 108 373/1913, ¹/₄ jug. catastral de grădina, cvarț responsabil în natură și lemne de foc.

Dela cel ales se cere să conducă regulat în fiecare Duminecă și sârbătoare elevii la biserică, să cânte cu ei la biserică, să cânte cu ei răspunsurile liturgice, și să țină școala de repetiție.

Reflectanții la acest post au a-și înainta cererile de concurs până la termenul de mai sus la oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Cetății de peatră (Magyar Lápos), și au a se prezenta într'o sârbătoare în comuna la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Curtiușul-mic, din ședința comitetului parohial ținută la 19 August 1916 st. v.

Teodor Șovrea, Gavriil Heresiu, m. p.
președinte. notar.

vidi:

M. Lápos (Lăpușul-ungurese), la 1/14 Iunie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Cetatea de peatră.

Andrei Ludu,
protopop.

„SCALDA DE APĂ SĂRATĂ“, societate pe acții în Sebeșul săsesc (Szászsebes).

Convocare.

Domnii acționari ai societății pe acții «Scalda de apă sărată» din Sebeșul săsesc (Szászsebes), sunt invitați prin aceasta la

a V-a adunare generală ordinară,

ce se va ținea Duminecă în 15 Iulie st. n. 1917, la orele 11¹/₂ a. m. în sala de ședințe a casei orașului, cu următoarea

Ordine de zi:

- Raportul direcțiunii și înaintarea bilanțului din 31 Dec. 1916.
- Raportul comitetului de revizuire.
- Darea absolutorului consiliului de administrație.
- Propunere pentru remunerarea substitutului de cassier.
- Alegerea unui membru în comitetul de revizuire.

1—1 (107)

Direcțiunea.

Activa. Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1916.		Pasiva.	
	K f		K f
Numerar	109.07	Capital societar	12,000.—
Realități	23,000.—	Fond de rezervă	1,681.79
Mobiliar	2,500.—	Fond pentru augmentarea băilor	214.84
Rufărie de baie	700.—	Imprumut	126,000.—
Bon în Cont curent	2,144.34	Diversi creditori	3,389.72
Posturi transitoare	1,253.97	Dividendă neridicată	249.50
Perdere	14,828.47		
	251,535.85		251,535.85

Perderi. Contul Profit și Perdere.		Profit.	
	K f		K f
Perdere transpusă din 1914—15	19,776.29	Taxe dela băi	18,426.32
Salare	4,886.60	Venituri dela realități	160.—
Spese de întreținerea băilor	6,645.25	Subvențiuni	6,800.—
Contribuție	410.—	Perdere pro 1917	14,828.47
Interese după imprumuturi	7,600.89		
Abscrieri dela mobilier	328.40		
„ „ rufăria de baie	120.—		
„ „ obiectele băilor...	447.27 895.67		
	40,214.79		40,214.79

Szászsebes, la 31 Decemvrie 1916.

DIRECȚIUNEA:

Schöpp m. p. Dr. Krasser m. p. Dr. Manksch m. p. Dr. Elekes m. p.
Dahinten m. p. Binder m. p.

Subsemnatul comitet de revizuire am examinat contul prezent și l-am aflat în ordine.

Szászsebes, la 25 Iunie 1917.

COMITETUL DE REVIZUIRE:

Földes m. p. Haffner m. p.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de Abatele Metodiū Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto. Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

A apărut și se află de vânzare în Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de Mihai Păcățian, protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului
Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

A apărut

în editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preainălțatului împărat și rege Francisc Iosif I, sub îngrijirea și binecuvântarea Inalt Preasfințitului Doma Ioan Meșianu, arhiepiscop al bisericeii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religiunea gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavalier al ordului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, fără copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu 20 cor. scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu 15 cor. Revanzătorilor se dă rabat 10%. Tipar frumos cu litere latine, de calitate primă, și hârtie fină și trainică.